

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาวะไร้บรรทัดฐานในสังคม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ANOMIE IN SOCIETY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ภาวะไร้บรรทัดฐานในสังคม
โดย นายธนสิน แยกดำ
สาขาวิชา ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ธณฤกษ์ ทิพย์วารี

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี) ภาพพิมพ์
พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง) อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ธณฤกษ์ ทิพย์วารี) ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)

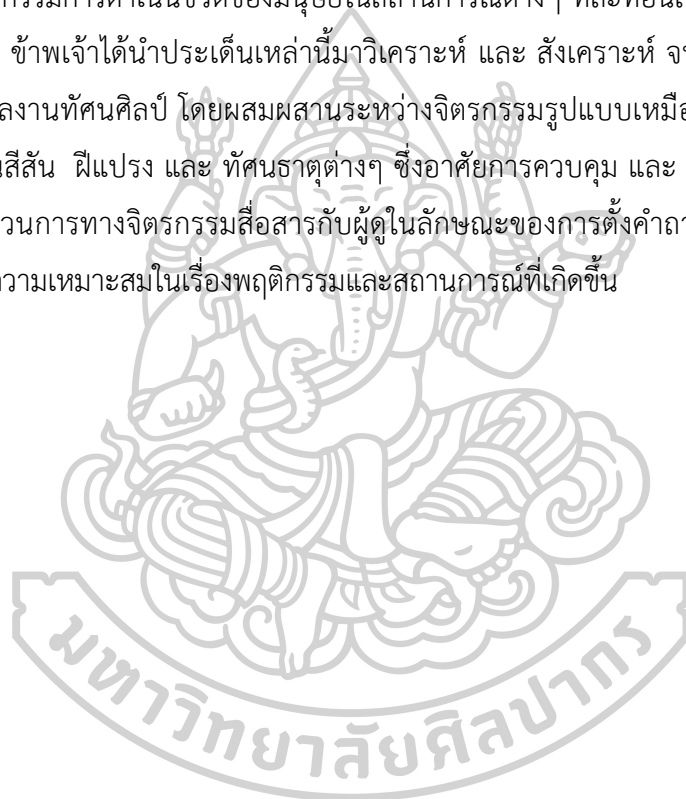

650120018 : ทักษะศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : บรรทัดฐาน, สังคม, กาลเทศะ, จิตรกรรม

นาย ธนสิน แยกคำ: ภาวะไร้บรรทัดฐานในสังคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ธณฤกษ์ ทิพย์วารี

การจัดทำเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “ภาวะไร้บรรทัดฐานในสังคม” ชุดนี้เป็นการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมอันเป็นโครงการวิทยานิพนธ์ เพื่ออธิบายถึงเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสถานการณ์ต่างๆ ที่สะท้อนถึงปัญหาของระบบบรรทัดฐานในสังคม ข้าพเจ้าได้นำประเด็นเหล่านี้มาวิเคราะห์ และ สังเคราะห์ จนเกิดแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ โดยผสมผสานระหว่างจิตรกรรมรูปแบบเหมือนจริง กับ รูปแบบแสดงอารมณ์ ผ่านสีเส้น สีแฉ่ง และ ทัศนธาตุต่างๆ ซึ่งอาศัยการควบคุม และ ปลดปล่อยการแสดงออก เพื่อให้กระบวนการทางจิตรกรรมสื่อสารกับผู้ดูในลักษณะของการตั้งคำถามหรือกระตุ้นให้เกิดการพิจารณาถึงความเหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

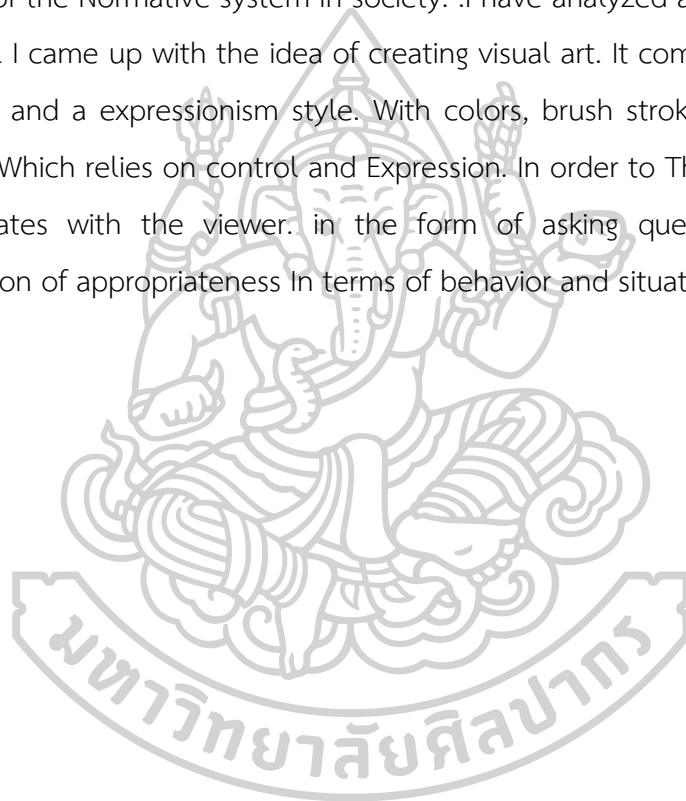

650120018 : Major Visual Arts

Keyword : Norm, Society, propriety, painting

MR. Thanasin KEAKDAM : Anomie in Society Thesis advisor : Associate Professor Thanarit Thaipwaree

This Preparation of dissertation documents under the topic “Anomie in Society” It is an analysis of the creation of artworks which is a thesis project. for explain the content of human lifestyle behavior in various situations. that reflect problems of the Normative system in society. .I have analyzed and synthesized these issues until I came up with the idea of creating visual art. It combines a realistic style of painting and a expressionism style. With colors, brush strokes and various visual elements. Which relies on control and Expression. In order to The process of painting communicates with the viewer. in the form of asking questions or stimulating consideration of appropriateness In terms of behavior and situation.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกผู้มีพระคุณอันได้แก่บิดา มารดา ของข้าพเจ้าซึ่งให้การเลี้ยงดูพร้อมอบรมสั่งสอนข้าพเจ้าเป็นอย่างดีและเป็นคนที่ใช้ชีวิตได้ในสังคม รวมทั้งเป็นผู้ส่งเสริมและเสียสละกำลังกายพร้อมกับเป็นผู้ให้กำลังใจ และส่งเสียเงินทุนในการศึกษาแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณญาติ พี่น้องที่ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ พร้อมมอบความรักและกำลังใจซึ่งมีค่ายิ่งในชีวิตของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วารี ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ทุกท่านในคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ที่ให้การอบรมสั่งสอนชี้แนะ สิ่งต่าง ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์และทักษะการใช้ชีวิตเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อการทำงานศิลปะแก่ตัวข้าพเจ้า ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่เคยอบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ในทุก ๆ สาขาแก่ข้าพเจ้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนสถานศึกษาทุกแห่งที่ข้าพเจ้าเคยศึกษาเล่าเรียนมาในทุกช่วงของชีวิต ขอน้อมรำลึกไว้อย่างสูงตลอดชีวิตของข้าพเจ้า

ขอขอบคุณพี่ น้อง และเพื่อน ๆ ใน ภาควิชาจิตรกรรม ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

ธนสิน แยกคำ

สารบัญ

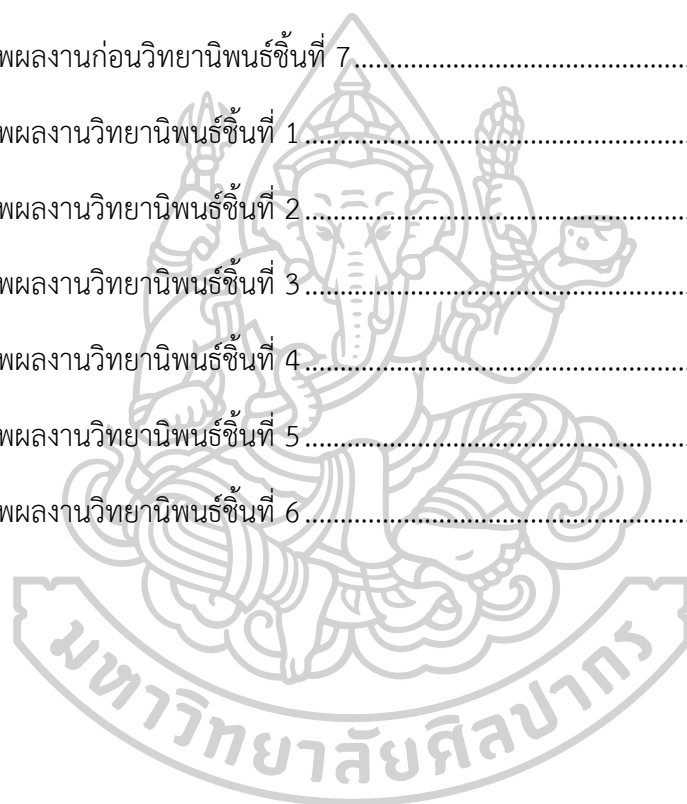
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา	3
1.5 ขั้นตอนของการศึกษา.....	3
1.6 เวลาที่ใช้ในการวิจัย	3
1.7 วิธีการศึกษา.....	4
1.8 แหล่งข้อมูล.....	4
1.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
1.10 การนำเสนอผลงาน	4
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน	5
2.1 อิทธิพลจากแรงบันดาลใจจากสังคมปัจจุบัน	5
2.2 ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน (anomie theory)	7
2.3 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากงานศิลปกรรม.....	8
2.3.1 ศิลปะสำนึกนิยม (Realism).....	8

2.3.2 ศิลปะเอ็กเพรสชันนิสม์ (Expressionism)	10
2.3.3 ศึกษาผลงานศิลปิน	12
2.3.3.1 แกร์ฮาร์ด ริตซ์เตอร์ (Gerhard Richter).....	12
2.3.3.2 แดเนียล ริตซ์เตอร์ (Daniel Richter)	13
2.3.3.3 วสันต์ สิทธิเขตต์	14
2.3.3.4 ลำพูน กันเสนาะ	14
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน	16
3.1 ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล.....	16
3.2 ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและกระบวนการที่ใช้ในการสื่อความหมาย.....	16
3.3 ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และประมวลความคิด เพื่อกำหนดภาพต้นแบบ	17
3.4 ขั้นตอนในการสร้างสรรค์งาน	19
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์.....	24
4.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1.....	24
4.2 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2.....	29
4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	32
บทที่ 5 สรุป.....	40
รายการอ้างอิง	41
ประวัติผู้เขียน	43

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพฝ่าฝืนกฎจราจร.....	6
ภาพที่ 2 ภาพข่าวเทศเก็บส่วย.....	6
ภาพที่ 3 ภาพข่าวพระสงฆ์มีเงินมา.....	7
ภาพที่ 4 ผลงาน The Stonebreakers โดย Gustave Courbet.....	9
ภาพที่ 5 ผลงาน The third class carriage โดย Honore Daumier	10
ภาพที่ 6 ผลงาน The Scream, 1893, โดย Edvard Munch.....	11
ภาพที่ 7 ผลงาน Modern Bohemia, 1924 โดย Ernst Ludwig Kirchner.....	12
ภาพที่ 8 ผลงาน MV. 94 ,2011 ,Lacquer on colour photograph โดย Gerhard Richter.....	13
ภาพที่ 9 ผลงาน Phienox ,2000 โดย Daniel Richter.....	13
ภาพที่ 10 ผลงาน ตถตา (มันเป็นเช่นนั้นเอง), it must be like this!, 2553 โดยวสันต์ สิทธิเขตต์..	14
ภาพที่ 11 the fast ,2562 โดย ลำพู กันเสนาะ.....	15
ภาพที่ 12 ภาพข้อมูลจากการลงพื้นที่และจากสื่อออนไลน์	18
ภาพที่ 13 ภาพร่างต้นแบบผลงานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์	18
ภาพที่ 14 ขั้นตอนการเตรียมพื้นผ้าใบ.....	20
ภาพที่ 15 ขั้นตอนการร่างภาพ.....	20
ภาพที่ 16 ขั้นตอนการลงสีเทียบเคียงภาพต้นแบบโดยตัดทอนรายละเอียด	21
ภาพที่ 17 ขั้นตอนการสร้างพื้นผิวในผลงาน	21
ภาพที่ 18 ขั้นตอนการลงสีเพิ่มชั้นสี และน้ำหนักแสงเงาเพื่อนำไปสู่การเก็บรายละเอียด	22
ภาพที่ 19 ขั้นตอนการวาดเก็บรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์	22
ภาพที่ 20 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน	23

ภาพที่ 21 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1	25
ภาพที่ 22 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2	26
ภาพที่ 23 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3	27
ภาพที่ 24 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4	28
ภาพที่ 25 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5	29
ภาพที่ 26 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6	30
ภาพที่ 27 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7	31
ภาพที่ 28 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1	34
ภาพที่ 29 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2	35
ภาพที่ 30 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3	36
ภาพที่ 31 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4	37
ภาพที่ 32 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5	38
ภาพที่ 33 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันพฤติกรรมของคนในสังคมไทยเริ่มมีการแสดงออกความเป็นตัวตนได้อย่างเสรีมากขึ้น หลายๆด้านมีการเรียกร้องถึงสิทธิต่าง ๆ ในสังคม เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการ นำมาซึ่งความพึงพอใจ เสริมสร้างความสุข ได้มีแนวทางดำเนินชีวิตในรูปแบบของตนเอง เอื้อต่อการประกอบอาชีพ เพื่อประโยชน์ของตนเองในสังคม ทั้งในพื้นที่ของชีวิตจริงหรือหรือพื้นที่ในโลกออนไลน์ เช่น การแต่งตัว การพูด การกิน ที่มีการแสดงออกอย่างหลากหลาย ในการที่มนุษย์เรียกร้องเสรีภาพนั้น มีสาเหตุมาจากการกดขี่ การปกครอง การตกอยู่ในอำนาจแบบเดิม ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ผู้คนปรารถนาที่จะมีอิสระในการใช้ชีวิตที่เป็นดั่งใจมากขึ้น ทำให้เกิดพฤติกรรมความเห็นแก่ตัว ในบางครั้งเกิดเป็นช่องโหว่ของการกระทำไปรุกล้ำขอบเขตของผู้อื่น การใช้เสรีภาพมากเกินไปจนไร้ขอบเขต จะทำให้ระบอบบรรทัดฐานในสังคมเป็นปัญหาได้

ในโลกที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว คนรุ่นใหม่มักให้ความสำคัญกับการมีอิสระในชีวิต ซึ่งในบางครั้งผู้คนดำเนินชีวิตท่ามกลางความเคยชินทำให้เกิดการละเลยกฎกติกาของสังคม ขาดการคำนึงถึงผลเสียที่ตามมา ทำให้เกิดผลกระทบแก่ตนเองและส่วนรวมได้ ทุกการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การกิน การแต่งตัว การอยากทำอะไรต่าง ๆ ทำตามใจตนแบบไร้ขอบเขตล้วนมีผลเสีย เช่น การใช้รถใช้ถนนด้วยความประมาทเลินเล่อ สร้างความอันตรายและความรำคาญต่อผู้อื่นบนท้องถนน การจัดงานรื่นเริงใช้เสียงจนเกินพอดี การแข่งคิว การคุยโทรศัพท์เสียงดังในที่สาธารณะ รวมถึงการใช้คำพูดตามใจตนพูดจนเกินขอบเขตก็สามารถทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันได้ เรามีอิสระที่จะเดิน จะกิน จะพูด จะคิดได้อย่างเสรี แต่ความเสรีนี้ ต้องอยู่ภายใต้กติกาของสังคม เมื่อเรายู่ร่วมกับผู้อื่น เสรีภาพนั้นก็ย่อมถูกจำกัดด้วยกติกาทางสังคมนั้น ๆ

มนุษย์ในสังคมเป็นผู้กำหนดสิ่งดีหรือไม่ดีในสังคม จากค่านิยม ศีลธรรม จริยธรรม หรือ กาลเทศะ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควบคุมผู้คนในสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่น คอยกำกับไม่ให้กระทำหรือแสดงออกจนล้ำขอบเขตของกันและกัน แต่ในบางครั้งเมื่อสังคมมีกลุ่มคนหลากหลาย ความเห็นย่อมมีต่างกัน จึงมีทั้งคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย มีหลายปัจจัยในการหล่อหลอมประกอบขึ้นมาเป็นอัตลักษณ์ของคนหนึ่งคน อาทิเช่น เชื้อชาติ การศึกษา การเลี้ยงดู เพศสภาวะ เพศวิถี ประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องชี้้นำในการมองโลกและค่านิยมที่เรายึดถือ

ดังนั้น เวลาที่ผู้คนตัดสินพฤติกรรมกระทำหรือคำพูดของผู้อื่นที่มองต่างจากตน พวกเขาเหล่านั้นไม่ได้ตัดสินจากความเป็นกลาง แต่ตัดสินด้วยวิธีการมองโลกและค่านิยมอันถูกหล่อหลอมมาจากประสบการณ์จากบริบทแวดล้อมทั้งหลายในชีวิตของตนเอง ความถูกต้องจึงไม่ใช่เพียงแค่ใช้กฎหมายตัดสิน แต่มีปัจจัยทางศีลธรรมในการตัดสินร่วมอยู่ด้วย

จากประเด็นดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในสิ่งที่ไม่เป็นไปตามครรลองความบิดเบี้ยว ความไร้กฎเกณฑ์จากเหตุการณ์ และภาพมุมเมืองที่ปรากฏจึงต้องการหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ในลักษณะวิพากษ์สังคมด้วยท่าทีที่มีความสนุกสนาน โดยการประกอบสร้างภาพเหตุการณ์ขึ้นใหม่โดยขบเน้นการกระทำและพฤติกรรมของมนุษย์ให้เห็นถึงความสุดโต่ง สื่ออารมณ์ความรู้สึก ด้วยสีเส้น ผีแปร่ง รวมถึงสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้ามุ่งหมายในการใช้ตอบสนองแรงบันดาลใจของตนเอง เพื่อบอกเล่าถึงกลไกทางสังคมที่เกิดขึ้น กระตุ้นให้เกิดการตีความและตั้งคำถาม ระหว่างศีลธรรมกับกฎหมาย ตลอดจนสำรวจความคิด มุมมองของผู้ชมที่มีต่อสังคม

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่สะท้อนเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตเกินขอบเขตในสังคมไทย

1.2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานด้วยการประกอบสร้างภาพเหตุการณ์กับภาพมุมเมืองขึ้นใหม่จำลองความเป็นไปได้ด้านสถานการณ์ในสังคม ภายใต้บริบทของสังคมไทย

1.2.3 เพื่อค้นคว้าหาแนวทางการใช้เทคนิคทางจิตรกรรม ผ่านการผสมผสานระหว่างการปลดปล่อย กับ การควบคุมการแสดงออก ด้วยลักษณะการใช้สี และ ผีแปร่ง ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

1.3.1 ผลสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการตั้งคำถามถึงกลไกทางสังคม และความสับสนที่เกิดขึ้นระหว่างศีลธรรมกับกฎหมาย เพื่อพิจารณาตรวจสอบมุมมองความคิดของตนที่มีต่อสังคมได้

1.3.2 การประกอบสร้างภาพสถานการณ์จากภาพเหตุการณ์และภาพมุมเมืองขึ้นใหม่ จะทำให้เกิดมุมมองและกระตุ้นการตีความที่หลากหลาย

1.3.3 เทคนิคทางจิตรกรรมที่นำมาใช้ในผลงานต่างกัน จังหวะของสี และผีแปร่ง จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชม เกิดการตั้งคำถามจากทัศนธาตุในผลงานได้

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา ในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมชุดนี้มีเนื้อหาสาระที่นำเสนอบริบททางสังคมในยุคปัจจุบัน วิถีชีวิตและพฤติกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน ที่แสดงความหลากหลาย ความเป็นปกติและไม่ปกติ เพื่อเป็นการตั้งคำถามถึงความคลุมเครือที่เกิดขึ้นระหว่างศีลธรรมกับกฎหมายจากพฤติกรรมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

1.4.2 ขอบเขตรูปแบบ ในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมชุดนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ในลักษณะวิพากษ์สังคมด้วยท่าทีที่มีความสนุกสนาน ผ่านการประกอบสร้างภาพเหตุการณ์ขึ้นใหม่ โดยขบขันการกระทำและพฤติกรรมของมนุษย์ให้เห็นถึงความสุดโต่ง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

1.4.3 ขอบเขตด้านเทคนิค สีน้ำมันและสีอะคริลิกบนผ้าใบ

1.5 ขั้นตอนของการศึกษา

1.5.1 ตั้งประเด็นจากสิ่งที่สนใจร่วมกับสังคมปัจจุบัน

1.5.2 รวบรวมข้อมูลวรรณกรรม บทความ ข่าวสาร ค่านิยมในสังคมปัจจุบัน รวมถึงศึกษาผลงานศิลปกรรม

1.5.3 กำหนดขอบเขตในการทำงานและการนำเสนอ พิจารณาถึงวิธีการแสดงออกทางรูปแบบ ที่จะสอดคล้องตรงตามแนวความคิดและอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้า

1.5.4 รวบรวมข้อมูลภาพจากประสบการณ์จริง สื่อสิ่งพิมพ์ นิตยสาร โฆษณา และอินเทอร์เน็ต

1.5.5 ถ่ายแบบคนในกิจกรรมและอากัปกิริยาต่างๆ เพื่อข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.5.6 นำข้อมูลที่รวบรวมมาสังเคราะห์พร้อมกับทำแบบร่างต้นแบบ

1.5.7 สร้างสรรค์ผลงานตามกระบวนการ

1.5.8 วิเคราะห์ผลงานและประมวลผลเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานชิ้นต่อไป

1.5.9 สรุปผลงานวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเอกสารประกอบการทำวิทยานิพนธ์

1.5.10 จัดแสดงผลงานสู่สาธารณะ

1.6 เวลาที่ใช้ในการวิจัย

ประมาณ 1 ภาคการศึกษา เริ่มงานวิจัยตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 และนำเสนอวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ ภายในเดือน เมษายน พ.ศ.2567

1.7 วิธีการศึกษา

- 1.7.1 ศึกษาจากผลงานวิจัย บทความ หนังสือ ที่เกี่ยวข้อง
- 1.7.2 ศึกษาทฤษฎีทางสังคมวิทยา และ ทฤษฎีทางศิลปกรรม
- 1.7.3 สังเกตพฤติกรรมจากพื้นที่จริง ข่าวสาร และสื่อออนไลน์
- 1.7.4 ศึกษาจากงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.8 แหล่งข้อมูล

- 1.8.1 แหล่งข้อมูลจากสถานที่จริง และ สื่อสังคมออนไลน์
- 1.8.2 รูปถ่าย คน สัตว์ สิ่งของ
- 1.8.3 หนังสือศิลปะ หนังสือปรัชญา ทฤษฎีต่าง ๆ
- 1.8.4 แกลเลอรี หอศิลป์ นิทรรศการ ห้องสมุด

1.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- 1.9.1 กล้องถ่ายรูป
- 1.9.2 สมุดบันทึก
- 1.9.3 ดินสอ
- 1.9.4 ดินสอสี
- 1.9.5 สีน้ำมัน
- 1.9.6 สีอะคริลิก
- 1.9.7 พู่กัน
- 1.9.8 สื่อผสมสีน้ำมัน

1.10 การนำเสนอผลงาน

- 1.10.1 จัดทำเอกสารประกอบการศึกษาวิจัยหรือวิทยานิพนธ์
- 1.10.2 จัดทำนิทรรศการเพื่อนำเสนอ ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ที่สร้างสรรค์ขึ้น

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานทางความคิด แรงบันดาลใจ หรือ อิทธิพลปัจจัยแวดล้อมรอบตัวเรา เพื่อสนับสนุนทั้งเนื้อหาและตัวผลงานศิลปกรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ภาวะไร้บรรทัดฐานในสังคม” เกิดจากการสำรวจพฤติกรรมของผู้คนในสังคมที่มีความคลุมเครือระหว่างศีลธรรมและกฎหมาย ความชินชา จนเหมือนเป็นเรื่องปกติในสังคมเหล่านี้ นำไปสู่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์จิตรกรรมสองมิติของ ข้าพเจ้า ซึ่งเกิดขึ้นด้วยการนำองค์ความรู้ต่าง ๆ จากการศึกษาและค้นคว้า ข้อมูล มาใช้สนับสนุนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม โดยมีความเกี่ยวข้องของรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้าได้แบ่งออกเป็นดังนี้

- 2.1 อิทธิพลจากแรงบันดาลใจจากสังคมปัจจุบัน
- 2.2 ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน
- 2.3 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากงานศิลปกรรม

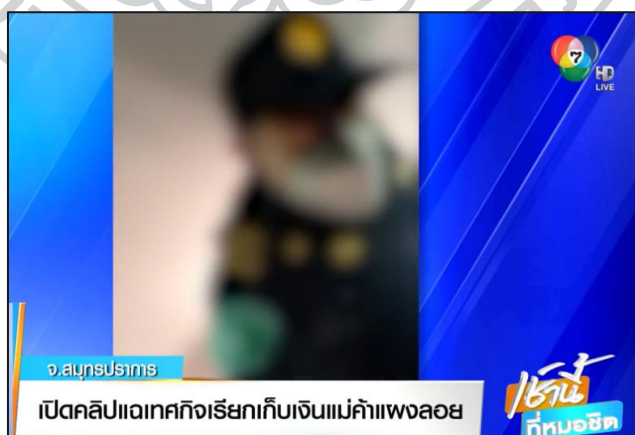
2.1 อิทธิพลจากแรงบันดาลใจจากสังคมปัจจุบัน

ในยุคปัจจุบันคนรุ่นใหม่มักให้ความสำคัญกับอิสระในชีวิตมากขึ้น ใช้ชีวิตแบบ “ตัวฉัน ชีวิตฉัน” เป็นเหมือนการตอกย้ำว่าไม่จำเป็นต้องเข้ามาดูแล หากไม่ได้เดือดร้อนหรือมีส่วนได้ส่วนเสียอะไร จนบางครั้งอาจหลงลืมไปว่าการกระทำทุกการกระทำล้วนมี “สังคม” คอยล้อมกรอบไว้เสมอ สังคมมีสิ่งที่เราเรียกว่ากฎหมายคอยจัดระเบียบให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ ลักษณะที่สำคัญของกฎหมายคือหากผู้ใดประพฤติผิดย่อมมีบทลงโทษจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสังคมเป็นตัวกำหนด นอกจากกฎหมายแล้ว ยังมีอีกหนึ่งสิ่งนั่นคือ ศีลธรรม สิ่งนี้ก็ถูกใช้เป็นกฎเกณฑ์ในการควบคุมความประพฤติของคนในสังคมเช่นเดียวกับกฎหมาย เพียงแต่เป็นบรรทัดฐานที่ไม่เป็นทางการ เนื่องจากถูกทำให้เชื่อและได้รับการปลูกฝังให้ปฏิบัติอย่างยาวนานจนเกิดเป็นความเคยชินว่า คนหม่่มากทำได้ สิ่งนี้ดี สิ่งนี้ทำได้ ไม่ผิดกฎหมาย แต่ศีลธรรมมีบทลงโทษที่ไม่แน่นอนและคลุมเครือขึ้นอยู่กับสังคมแต่ละกลุ่มสังคม ความคลุมเครือเหล่านี้คือช่องโหว่อันอำนวยทางกฎหมาย อีกทั้งใช้เป็นคำกล่าวอ้างที่จะใช้ละเมิดขอบเขตผู้อื่นได้เสมอ บทลงโทษที่เลือนลอยนี้เอง ทำให้ผู้คนบางกลุ่มเพิกเฉยต่อการเคารพกฎกติกาในการอยู่ร่วมกัน ในชีวิตจริงและโลกออนไลน์ปรากฏข่าวสารการกระทำผิดต่างๆในทุกวันๆ อย่างมากมาย ความมักง่ายเล็กๆน้อยๆเกิดขึ้นจนเป็นปกติ เช่น การไม่เคารพกฎจราจร ฝ่าไฟแดง ซึ่ง

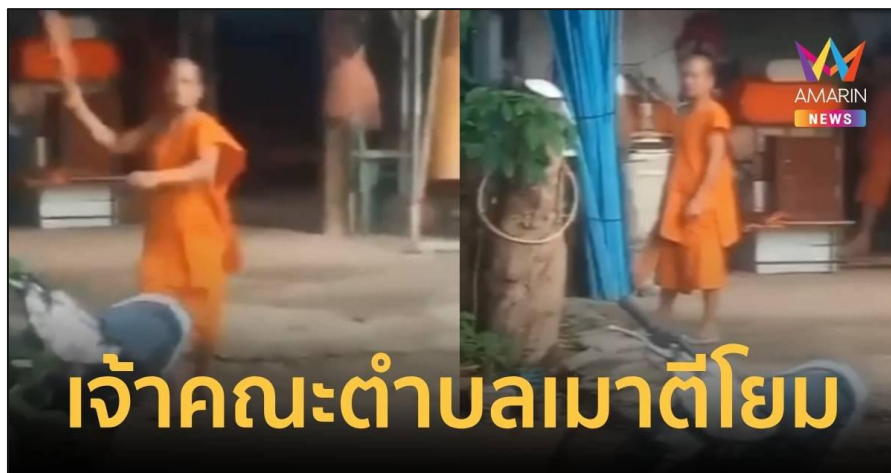
มอเตอร์ไซค์บนทางเท้า การไม่เคารพพื้นที่สาธารณะ มีให้เห็นในทุกกลุ่มสังคม ไม่เว้นแม้แต่ตัวผู้รักษากฎหมายยังมีการกระทำที่ย้อนแย้งกับกฎหมายเสียเอง เช่น ตำรวจเก็บส่วยการพนัน เทศกิจขูดรีดเงินพ่อค้าแม่ค้า ชาวตำรวจมาแล้วขับ เป็นต้น เรื่องเหล่านี้เกิดขึ้นให้เห็นซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่เรื่อยมาจนสังคมเกิดความชินชา ไร้ซึ่งความเชื่อมั่น รวมถึงตัวข้าพเจ้าเองก็ด้วย

ภาพที่ 1 ภาพฝ่าฝืนกฎจราจร
ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 2 ภาพข่าวเทศเก็บส่วย
ที่มา : <https://news.ch7.com/detail/652326>

ภาพที่ 3 ภาพข่าวพระสงฆ์มีนเมา

ที่มา : <https://www.amarintv.com/news/detail/217522>

2.2 ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน (anomie theory)

ภาวะไร้บรรทัดฐาน (anomie) เกิดจากบรรทัดฐานต่าง ๆ ในสังคมเปราะบางขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถกำกับดูแลพฤติกรรมของสมาชิกได้ ทำให้สภาพสังคมตกอยู่ในความสับสน สังคมไม่ยึดถือบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน มักเกิดขึ้นในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน เช่น ในช่วงที่เศรษฐกิจเฟื่องฟูหรือตกต่ำอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบจนคนในสังคมปรับตัวไม่ทัน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทำให้คนในสังคมมีความรู้สึกกลับสนไม่แน่ใจว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด เกิดการไม่ไว้วางใจกันจากการไม่แน่ใจในการปฏิบัติตามบรรทัดฐานว่าจะส่งผลดีแก่ตนเองหรือไม่ (จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ, 2552)

เอมิล ดูร์ไคม์ (Emile Durkheim) กล่าวว่าเมื่อสังคมเกิดสภาวะไร้บรรทัดฐาน ในช่วงที่สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกระทันหัน ล้วนนำประชาชนไปสู่การทำลายตัวเองทั้งสิ้น ภาวะเช่นนี้เป็น การฆ่าตัวตายที่เกิดจากภาวะไร้บรรทัดฐาน (anomie suicide) คือการที่ผู้คนขาดสิ่งยึดเหนี่ยว เกิดความสับสน โดดเดี่ยว มองโลกในแง่ร้าย และเห็นว่าชีวิตไร้ความหมาย

โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton) นำเอาทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐานมาอธิบายพฤติกรรม เบี่ยงเบนในอีกแนวทางหนึ่งโดยเขาอธิบายว่า ความขัดแย้งกันระหว่างจุดมุ่งหมายหมายทางวัฒนธรรม ค่านิยมทางสังคม หรือวิธีการที่สังคมกำหนดเพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายนั้น เกิดจากพฤติกรรม เบี่ยงเบน ดังนั้นเมื่อคนเราไม่สามารถใช้วิธีการที่เหมาะสมหรือเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ ทำให้คน เหล่านั้นจึงต้องหาวิธีการอื่น ๆ ที่สังคมไม่ยอมรับคือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในในสังคม เกิดการละเมิด

บรรทัดฐานในที่สุด ตัวอย่างคือ ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่มีเป้าหมายชีวิตหรือค่านิยมที่ปรารถนาคือ ความร่ำรวยความสุขสบาย ส่วนวิธีการที่สังคมยอมรับคือ มีการศึกษาทำงานสุจริตถูกต้องตามครรลอง เพื่อยกฐานะตนเอง แต่ในความเป็นจริงคนในสังคมบางกลุ่มก็ไม่สามารถปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมยอมรับได้ เนื่องจากไม่มีฐานะร่ำรวย ไม่มีโอกาสทางการศึกษา ทำให้ความต้องการความมั่งคั่งร่ำรวย แต่ถูกจำกัดวิธีการจึงต้องหันเข้าสู่วิธีการที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรม เช่น ค้าสิ่งเสพติด ค้าของหนีภาษี เป็นโสเภณี ยักยอกลักขโมย เล่นการพนัน หรือนำไปสู่การคอร์รัปชัน เป็นต้น (จำนงค์ อติวัฒน์ สิทธิ และคณะ, 2552)

จะเห็นได้ว่าปัจจัยหลักของภาวะไร้บรรทัดฐานคือการที่สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการมีพื้นฐานหรือโอกาสทางสังคมแตกต่างกัน การมีเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมที่ไม่สอดคล้องกัน เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้คนเกิดความสับสนในวิธีการดำเนินชีวิต ไม่แน่ใจในการปฏิบัติตนว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด เกิดการเบี่ยงเบนทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามครรลองเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสังคมในที่สุด

2.3 อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากงานศิลปกรรม

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปกรรมเป็นส่วนสำคัญยิ่งแก่ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ ทำให้ตัวศิลปินได้วิเคราะห์ถึงหลักคิดวิธีการ รวมไปถึงการได้ค้นคว้าศึกษารูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดในการสร้างผลงานที่นำไปสู่ความเป็นลักษณะเฉพาะตัว โดยการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งใหม่ของข้าพเจ้าจะกล่าวถึงอิทธิพลทางศิลปะที่เป็นส่วนสำคัญในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ คือ

2.3.1 ศิลปะสำนึกนิยม (Realism)

ศิลปะสำนึกนิยมมีจุดเริ่มต้นในประเทศฝรั่งเศส เกิดขึ้นประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ไปจนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยมีการสร้างสรรค์งานที่เหมือนจริงดังสิ่งที่ปรากฏในธรรมชาติ รวมไปถึง การสร้างสรรค์ภาพงานในเชิงวิพากษ์วิจารณ์สังคม เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับชาวนาชาวไร่ ชีวิตของคนชนบทและคนเมืองที่อยู่ในช่วงยุคสมัยหรือจากประสบการณ์ตรงของชีวิต เช่น ความยากจน ความเหลื่อมล้ำในสังคม การเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยการเน้นรายละเอียดเหมือนจริงมากที่สุด (ศิลปะเรียลลิสม์, 2559) โดยลักษณะการแสดงออกที่สำคัญของแบบอย่างศิลปะสำนึกนิยม คือ

2.3.1.1 มีรูปแบบและการแสดงออกอย่างเหมือนจริง เน้นความจริงที่ศิลปินในอดีตไม่ให้ความสำคัญ เช่น ผู้ยากไร้ สภาพความเป็นอยู่ของชนชั้นล่าง หรือ สภาพที่อยู่อาศัยที่ขัดสน

2.3.1.2 ให้ความสำคัญกับการนำเสนอความจริงในสังคมที่เกี่ยวกับมนุษย์มากกว่าการแสดงเนื้อหาเรื่องราว ที่เป็นความงามของธรรมชาติหรือความงามเกินจริงแบบอุดมคติ

ลักษณะทั่วไปของศิลปะสำนึกนิยม คือ การถ่ายทอดความเป็นจริงของสังคม สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ของผู้คน ความยากจน หรือ สภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าลักษณะที่ถ่ายทอดในรูปแบบเหมือนจริงเป็นปัจจัยสำคัญในการยืนยันว่า สิ่งเหล่านั้นล้วนได้อ้างอิงมาจากข้อเท็จจริงอันปรากฏอยู่ในชีวิตประจำวัน อันเป็นสิ่งที่เรารู้ได้ทั่วไปแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ชีวิตแต่ละคน อีกทั้งยังเป็นวิธีสื่อสารแบบตรงไปตรงมา กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบเหมือนจริงนั้น ยังทำให้ตัวข้าพเจ้าเองได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวผลงานข้าพเจ้า กับข้อเท็จจริงภายใต้บริบทของสังคมอยู่เสมอ

ภาพที่ 4 ผลงาน The Stonebreakers โดย Gustave Courbet
ที่มา : <https://smarthistory.org/courbet-the-stonebreakers/>

ภาพที่ 5 ผลงาน The third class carriage โดย Honore Daumier

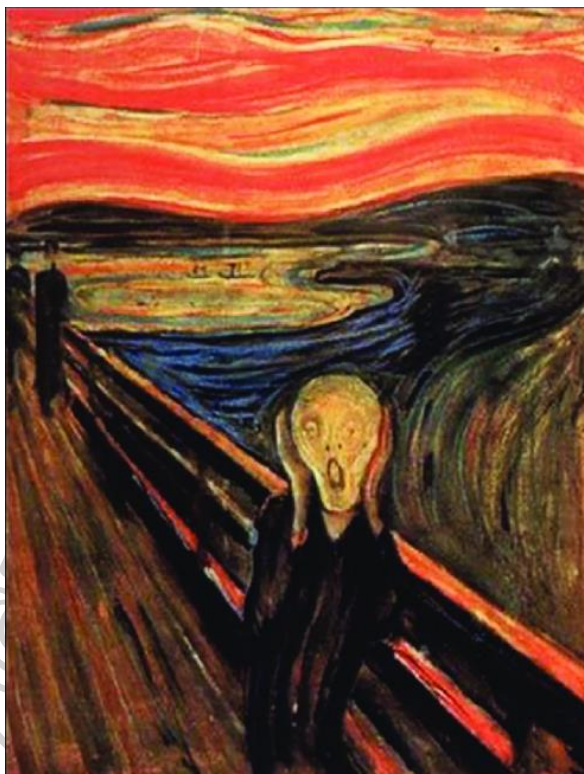
ที่มา : https://arthive.com/artists/731~Honore_Daumier/works/7365

2.3.2 ศิลปะเอ็กเพรสชันนิสม์ (Expressionism)

ศิลปะเอ็กเพรสชันนิสม์ (Expressionism) หรือ ศิลปะแสดงพลังอารมณ์ ซึ่งแสดงออกมาทางอารมณ์หรือจิตใจของศิลปิน เริ่มขึ้นในเยอรมนีเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 มุ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึกภายใน สะท้อนเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับสังคม ความสับสนในสังคม เมือง เศรษฐกิจ การเมือง เพศ ความสกปรก ความจอมปลอม และความเลวร้ายในสังคม ด้วยความรู้สึกแบบโหดร้าย เพื่อเตือนให้สังคมตระหนักใน ความไม่แน่นอนอันใช้สับสนแรงอย่างตรงไปตรงมา นิยมระบายสีรุนแรง ปาดป้ายซ้อนทับ (impasto) เพื่อแสดงห้วงอารมณ์ความรู้สึกภายใน โดยรูปทรงที่ปรากฏสามารถยืดหยุ่นไปตามกระบวนการจิตกรรมอย่างอิสระ มีการตัดเส้นรอบนอก เพื่อให้รูปทรงมีความเด่นชัด แข็งกร้าว ศิลปินกลุ่มเอ็กเพรสชันนิสม์จะบิดเบือนความเป็นจริงเพื่อจะแสดงผลทางอารมณ์ และมีมุมมองแบบเฉพาะตัว (ศิลปะลัทธิแสดงพลังอารมณ์ 2554)

เมื่อมีความเป็นกฎเกณฑ์ตามหลักความจริงในแนวทางของศิลปะแนวเหมือนจริงแล้ว ศิลปะแบบแสดงพลังอารมณ์มีการสะท้อนเนื้อหาสาระความจริงจากสังคมเช่นเดียวกัน แต่ที่แตกต่างไปคือการแสดงออกที่คลายตัวออกจากกฎเกณฑ์ มีความผิดเพี้ยน ไม่แน่นอน เป็นดั่งขั้วตรงข้ามกัน ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะนำศิลปะทั้งสองรูปแบบมาใช้สร้างสรรค์ผลงานร่วมกันแตกต่างกันไปในแต่

ละจุด โดยให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทางจิตรกรรม มีทั้งความถูกต้องตามหลักการ อยู่ในกฎเกณฑ์แบบศิลปะเหมือนจริง และการปลดปล่อยจากการควบคุมอย่างศิลปะแสดงอารมณ์ เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างกระบวนการของจิตรกรรมกับกระบวนการทางสังคม กระตุ้นในการตั้งคำถามต่อบรรทัดฐานทางสังคมที่เกิดขึ้น

ภาพที่ 6 ผลงาน The Scream, 1893, โดย Edvard Munch
ที่มา : https://en.wikipedia.org/wiki/Edvard_Munch

ภาพที่ 7 ผลงาน Modern Bohemia, 1924 โดย Ernst Ludwig Kirchner

ที่มา : <https://collections.artsmia.org/art/1271/modern-bohemia-ernst-ludwig-kirchner>

2.3.3 ศึกษาผลงานศิลปิน

2.3.3.1 แกร์ฮาร์ด ริตซ์เตอร์ (Gerhard Richter)

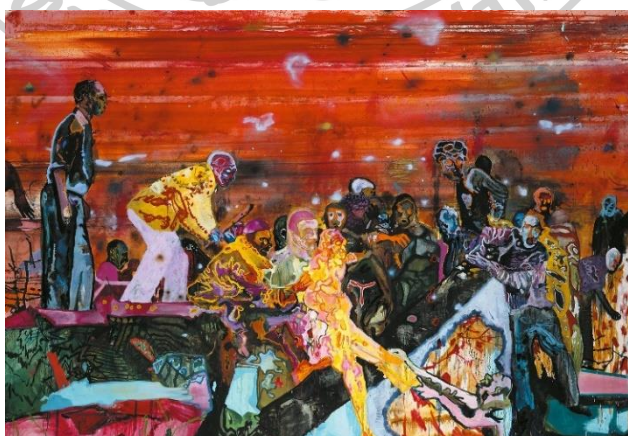
แกร์ฮาร์ด ริตซ์เตอร์ (Gerhard Richter) ศิลปินชาวเยอรมัน ตลอดชีวิตของ Richter เขาทำงานศิลปะหลากหลายรูปแบบ ทั้ง Photo Realism, Abstract Art, Conceptual Art หรือ Capitalist Realism ผลงานในด้านจิตรกรรมของเขา ซึ่งไม่ได้มองแค่โลกกายภาพรอบตัวเท่านั้น งานของเขามีความประสงค์ที่จะให้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับภาพ และชวนให้ตั้งคำถามถึงวิธีการที่ตัวเรามองโลกและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เขานำเสนอตัวตน ลงไปบนผืนผ้าใบด้วยเทคนิคหนึ่งที่เขานิยมใช้ก็คือการป้ายสีต่าง ๆ ลงไปบนผืนผ้าใบขนาดใหญ่ จากนั้นใช้คราดสีกวาดสีเหล่านั้น ให้เกิดเป็นภาพใหม่ ที่คาดเดาไม่ได้เลยว่าจะออกมาในรูปแบบไหน ซึ่งกระบวนการนั้นก็คือการปล่อยตัวเองให้เป็นหลุดออกมาจากความคาดหวัง ให้ได้ลองเสี่ยง และยอมรับผลทางจิตรกรรมใดก็ตามที่จะเกิดขึ้น (groundcontrol, ม.ป.ป.) ริตเตอร์ มักใช้กระบวนการสร้างงานจิตรกรรมต่างๆ การทำให้เบลอ การขูด ขีด ปาดป้ายสี เพื่อให้เกิดการอุปมาอุปไมยระหว่างกระบวนการทางจิตรกรรมกับภาพ ผลงานของเขากระตุ้นให้ตั้งคำถามถึงความจริงของภาพให้ฐานะภาพแทนความเป็นจริง ด้วยความแตกต่างระหว่างภาพเหมือนจริงแบบภาพถ่าย และความไม่เหมือนจริงแบบภาพนามธรรม

ภาพที่ 8 ผลงาน MV. 94 ,2011 ,Lacquer on colour photograph โดย Gerhard Richter
ที่มา : <https://gerhard-richter.com/en/art/overpainted-photographs/>

2.3.3.2 แดเนียล ริตซ์เตอร์ (Daniel Richter)

แดเนียล ริตซ์เตอร์ (Daniel Richter) เป็นศิลปินชาวเยอรมัน ผลงานของเขามักประกอบภาพจากสื่อต่างๆในสังคมที่เกิดขึ้น หยิบเอาเรื่องของประวัติศาสตร์ ศาสนา มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เหตุการณ์ขึ้นใหม่ ตัวผลงานแสดงถึงความโกลาหล ความสับสนวุ่นวาย ผ่านการใช้ฝีแปรงที่ฉับพลัน มีความขัดแย้งระหว่างสีที่นูนหนาและสีโปร่งบาง คราบ ร่องรอย และสีที่รุนแรง โดยในแต่ละรูปทรงที่ปรากฏในตัวผลงาน เห็นถึงการแสดงพลังและอารมณ์ความรู้สึกของศิลปินจากทัศนธาตุแต่ละจุดที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นถึงการให้ความสำคัญในกระบวนการทางจิตรกรรมที่สามารถใช้ความหนาแน่น ความโปร่งบาง โทนสี การเน้น หรือ ละทิ้งบางส่วนเพื่อสื่อสารความหมายที่แตกต่างกันไป

ภาพที่ 9 ผลงาน Phienox ,2000 โดย Daniel Richter

ที่มา : <https://autre.love/interviewsmain/2022/11/2/daniel-richter-a-very-boring-dream-come-true>

2.3.3.3 วสันต์ สิทธิเขตต์

วสันต์ สิทธิเขตต์ เป็นศิลปินผู้ทำงานเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมการเมืองมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ผลงานของวสันต์ ไม่ได้มุ่งเน้นที่ความสวยงามถูกต้องแต่เป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อสังคม การเมือง อันมีความไม่เป็นธรรม ด้วยกระบวนการทางจิตรกรรมที่ฉับพลัน เน้นการหยิบยกประเด็นทางสังคม การเมือง มาเผยแพร่สู่สาธารณชนแบบเข้าใจง่ายตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อน เย้ยหยัน เสียดสี ซึ่งการที่ผลงานมีลักษณะล้อเลียนนี้ช่วยให้คลายความเก็บกดภายในจิตใจของศิลปินและผู้ชมที่มีต่อสังคมในสถานการณ์อันตึงเครียด กระตุ้นให้ประชาชนเกิดการคิดวิเคราะห์พิจารณาถึงปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้เห็นว่าศิลปะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนสังคมสามารถนำไปสู่การตั้งคำถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและนำมาซึ่งแนวทางการพัฒนาแก้ไขสังคมได้

ภาพที่ 10 ผลงาน ตถตา (มันเป็นเช่นนั้นเอง), it must be like this!, 2553 โดยวสันต์ สิทธิเขตต์
ที่มา : <http://www.number1gallery.com/Exhibition.aspx?name=10-evil-scenes-of-thai-politic>

2.3.3.4 ลำพู กันเสนาะ

ผลงานของ ลำพู กันเสนาะ ส่วนใหญ่มักประกอบสร้างด้วยเนื้อหาของเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทยมาตีแผ่สร้างสถานการณ์ใหม่ให้แฝงไปด้วยอารมณ์ขัน หยอกล้อประชดประชันสังคมอย่างมีนัยยะ ชับเน้นอารมณ์ผ่านสีหน้าอารมณ์ของผู้คนในภาพจากการย่อขยายสัดส่วน ผลงานสีเส้นสดใส มีการทับซ้อนของชั้นสีและฝีแปรงที่ปิดป้ายแบบที่จรรจบหายบไว้ให้เห็นอย่างเด่นชัด เรื่องราวภายในผลงานของลำพู ตอบสนองต่อเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ สะท้อนเรื่องราวในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี แม้ว่าในผลงานของลำพูจะฉาบเคลือบด้วยการหยอกล้อหรือมี

อารมณ์ขัน แต่หากพิจารณาแล้วผลงานของลำพู มีมุมมองการมองปัญหาที่แตกต่างออกไปซึ่งในบางครั้งเป็นเรื่องราวเล็กๆในชีวิตประจำวันของผู้คนมองข้าม แต่ก็ทำให้เห็นถึงปัญหาในสังคมไทย

ภาพที่ 11 the fast ,2562 โดย ลำพู กันเสนาะ

ที่มา : http://www.lampukansanoh.com/portfolio_page/like-live-like/

จากการศึกษาข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวไปในข้างต้น ในเรื่องการใช้เสรีภาพเกินพอดีจนทำให้ส่งผลกระทบต่อสังคม ข้าพเจ้าเห็นถึงความสับสนในการปฏิบัติต่อกฎกติกาและกฎศีลธรรมในสังคมไทย จึงทำให้ได้วิเคราะห์แนวทางในการถ่ายทอดผลงานให้มีความปะปนระหว่างสองสิ่งนี้ โดยข้าพเจ้าอาศัยกระบวนการทางศิลปะสองรูปแบบมาใช้ คือ ให้ปรากฏทั้งความเหมือนจริง อยู่ในกฎเกณฑ์ ถูกต้องตามหลักการ ตามรูปแบบศิลปะสำนึกนิยม และ การหลุดออกจากขอบเขต ไม่แน่นอน ไร้ระเบียบอย่างศิลปะแสดงอารมณ์ เพื่อจะแสดงภาพที่คลุมเครือ ปะปนระหว่างความถูกต้องและไม่ถูกต้อง เปรียบตั้งความถูกผิดระหว่างกฎหมายกับศีลธรรมในชีวิตจริง ศิลปินที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงแนวทางการสื่อความหมายนอกเหนือจากภาพที่ปรากฏคือ การใช้นัยยะของกระบวนการทางจิตรกรรมในการสื่อความหมายด้วย ส่วนการสร้างอารมณ์ภายในผลงาน สีสันไบหน้า หรือ อากัปกริยาที่เกินกว่าปกติ มีส่วนช่วยให้การขบขันให้ เหตุการณ์ บรรยากาศในผลงานเกิดความสนุกสนาน มีความขำล้อ เสียดสีได้มากขึ้น

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ วิธีการดำเนินงานนั้นถือเป็นเรื่องที่ต้องใส่ใจและให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ตัวเรามีระบบจัดการกระบวนการทางความคิด อันเป็นปัจเจกบุคคลและสามารถส่งเสริมให้ตัวผลงานไปถึงจุดมุ่งหมายตามความประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องอาศัยกระบวนการทำงานระหว่างแนวความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ควบคู่กัน เพื่อทำให้เกิดการวิเคราะห์ถึงปัญหา ข้อดี ข้อเสีย เห็นโครงสร้างโดยรวมของผลงาน ถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้พบแนวทางในการพัฒนาการสร้างสรรค์ของตนที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าชุดนี้มีวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มแรกศึกษาหาข้อมูลจนถึงขั้นตอนการสร้างสรรค์โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล
- 3.2 ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและกระบวนการที่ใช้ในการสื่อความหมาย
- 3.3 ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล และประมวลความคิด เพื่อกำหนดภาพต้นแบบ
- 3.4 ขั้นตอนในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม

3.1 ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล

3.1.1 หาข้อมูลความรู้และข้อมูลในส่วนที่เป็นเรื่องราวของเนื้อหา โดยจากประสบการณ์ตรงของตนเอง และจากวิถีชีวิตของคนทั่วไปในสังคม

3.1.2 ศึกษาหาความรู้และข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อข้อมูลออนไลน์ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัผลงาน

3.1.3 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางสังคมวิทยา และ งานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบกับแนวคิดส่วนตัวในการใช้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

3.2 ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและกระบวนการที่ใช้ในการสื่อความหมาย

ในเรื่องของความไม่เป็นไปตามครรลองในการกระทำต่างๆ การล้ำเส้น เกินขอบเขตของผู้อื่น เกิดจากการที่ผู้คนเพิกเฉยละเลยกติกา หรือ มีความสับสนคลุมเครือในการปฏิบัติต่อสาธารณะ จนส่งผลกระทบต่อเป็นปัญหาในสังคม สิ่งเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าเห็นถึงความมีกฎเกณฑ์และไร้กฎเกณฑ์ จึงกำหนดรูปแบบภายในผลงานให้มีศิลปะ 2 รูปแบบ คือมีทั้ง ศิลปะแบบเหมือนจริง และ ศิลปะแบบแสดงอารมณ์ โดยความเหมือนจริงในงานจิตรกรรมนั้น อาศัยการเคารพในกฎเกณฑ์ความถูกต้อง อยู่ในรูปปรอยตามระเบียบ เปรียบดั่งการยึดมั่นปฏิบัติในข้อกำหนดของสังคม ส่วนความไร้ระเบียบ ไม่

แน่นอน หลุดจากหลักความถูกต้อง ขัดต่อหลักการตามแบบแผนอย่างศิลปะแบบแสดงอารมณ์นั้น เป็นเหมือนชั่วตรงข้ามคือ การไม่สนใจ ละเลย เพิกเฉย ต่อกฎกติกาที่มีอยู่ งานจิตรกรรมของข้าพเจ้า เป็นการประกอบสร้างเหตุการณ์ขึ้นมาใหม่โดยอ้างอิงจากประสบการณ์และข่าวสารในสื่อต่างๆ ข้าพเจ้ามุ่งเน้นให้ทัศนธาตุและกระบวนการจิตรกรรมเป็นส่วนส่งเสริมการสื่อความหมายในผลงาน โดยสรุปเป็นลักษณะหลักๆ ได้ดังนี้

3.2.1 ความโปร่งบาง ความมึนหนาของสี การใช้ความหนาแน่นของสี ด้วยสัดส่วนที่แตกต่าง กัน ทำให้เกิดการเปรียบเทียบเรื่องความสำคัญ ความจริงจัง ความเคร่งครัดในผลงาน ยกตัวอย่างการใช้มวลสีหนาแน่นในส่วนผู้คน แต่ส่วนของป้ายเตือน เส้นจราจร หรือ ป้ายบังคับใช้กฎหมายกลับ ระบายสีที่ไม่ซับซ้อน โปร่งบาง จะทำให้ลดความสำคัญของภาพแทนเรื่องกฎหมายลง ให้ความรู้สึก ไม่จริงจัง ถูกละเลย ทั้งที่เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

3.2.2 การใช้สีสันสด ผิดเพี้ยน เกินความจริง เพื่อแสดงสภาวะที่ไม่ปกติ เกินพอดี

3.2.3 วิธีการปาดป้ายผีแปร่งอย่างฉับพลัน การระบายสีเกินขอบเขต เปรียบได้กับการที่ไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ ไม่อยู่ในกรอบ หรือขอบเขตที่ถูกกำหนดขึ้น

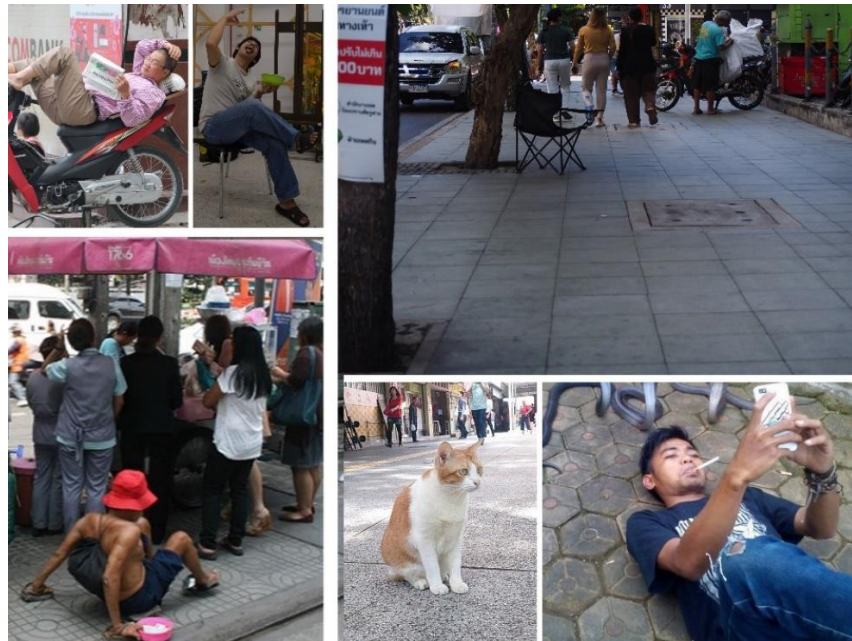
3.3 ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และประมวลความคิด เพื่อกำหนดภาพต้นแบบ

การกำหนดภาพต้นแบบเพื่อสร้างสรรค์ผลงานเป็นขั้นตอนสำคัญ เพื่อเป็นการรวบรวมความคิด และทดลองเทคนิควิธีการ ให้เห็นถึงข้อดีข้อด้อยก่อนดำเนินการในชิ้นงานจริง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมที่สุด ซึ่งข้าพเจ้าได้สรุปลักษณะการดำเนินงานของตนเอง ดังนี้

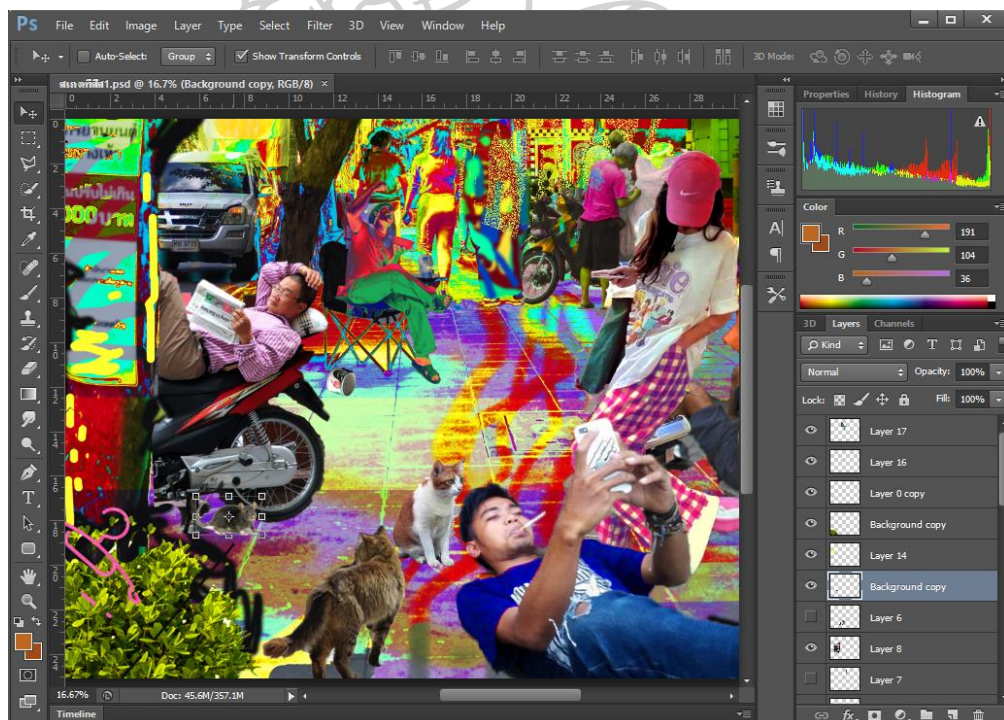
3.3.1 ศึกษาในด้านของมุมมองและเนื้อหาของเรื่องที่จะนำเสนอ

3.3.2 หาข้อมูลภาพถ่ายเพื่อศึกษารายละเอียดและนำมาประกอบการดำเนินงาน

3.3.3 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อกำหนด จัดวางองค์ประกอบ ตลอดจนกำหนดแสงเงา โคร่งสีภายในผลงาน เพื่อให้สะดวกต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 12 ภาพข้อมูลจากการลงพื้นที่และจากสื่อออนไลน์
ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 13 ภาพร่างต้นแบบผลงานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2567

3.4 ขั้นตอนในการสร้างสรรค์งาน

3.4.1. พิจารณาภาพต้นแบบและกำหนดสัดส่วนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงขนาดเฟรมผ้าใบและขนาดสัดส่วนของภาพต้นแบบเพื่อที่จะเตรียมพร้อมในการขยายภาพลงบนผืนผ้าใบเพื่อลงมือสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

3.4.2. ขั้นตอนการเตรียมเฟรมผ้าใบ (canvas) การเตรียมเฟรมผ้าใบต้องคำนึงถึงขนาดสัดส่วนให้เหมาะสมกับภาพต้นแบบ ผ้าใบไม่หย่อนเกินไป โครงสร้างแข็งแรง เพื่อให้ไม่มีปัญหาตามมาในภายหลัง ข้าพเจ้าใช้วิธีการทาสีรองพื้นทั่วทั้งภาพ โดยใช้สีที่ข้าพเจ้าต้องการแสดงความรู้สึกส่วนแตกต่างกันไปในแต่ละชั้นงาน เพื่อต้องการเผยให้เห็นสีชั้นแรกจากการละเว้น การปล่อยในบางจุดนั้น ข้าพเจ้าต้องการความโปร่งบางของสีเพื่อให้สอดคล้องกับการสื่อความหมายตามแนวความคิด การรองพื้นนอกจากจะทำให้ผ้าใบลดการดูดซึมของสี ยังเป็นการควบคุมสีโดยรวมในตัวผลงานแล้วอีกด้วย

3.4.3. ใช้ดินสอสีพาสเทลในการร่างภาพ เพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตคร่าวๆในการวางสีและน้ำหนัก โดยในการร่างภาพลงบนเฟรมผ้าใบนั้น ต้องคำนึงถึงสัดส่วน โครงสร้าง องค์ประกอบของเฟรมให้สัมพันธ์กับภาพร่างต้นแบบ การร่างภาพเป็นขั้นตอนสำคัญก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นตอนการลงสี เพราะถ้ามีการวางแผนที่ดี ร่างอย่างชัดเจน ขอบเขตในการลงสีก็จะชัดเจน โครงสร้างสัดส่วนก็จะถูกต้อง ทำให้สะดวกในขั้นตอนการวางสีในขั้นตอนถัดไป

3.4.4. ขั้นตอนการใช้สีอะคริลิก ข้าพเจ้าได้ใช้การลงสีอะคริลิกในขั้นต้นเพื่อขึ้นรูป กำหนดน้ำหนักแสงเงา รวมถึงบรรยากาศของภาพ เพื่อให้เห็นถึงลักษณะภาพรวม โดยสีอะคริลิกมีตัวทำละลายเป็นน้ำ มีคุณสมบัติแห้งเร็ว เหมาะต่อการแสดงอารมณ์อย่างฉับพลันผ่านสีและฝีแปรงในขั้นตอนแรก ซึ่งในบางจุดไม่สามารถควบคุมได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ลดความคาดหวังในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่เป็นตั้งใจควบคุมไม่ได้ การลงสีเกินขอบเขต หลุดออกจากกฎเกณฑ์เปรียบเสมือนความไม่เป็นระเบียบ การไม่เคารพในกฎกติกาของสังคม เป็นกระบวนการสื่อความหมายทางจิตรกรรมที่ตอบสนองต่อแนวความคิดของผลงานข้าพเจ้า จากนั้นลงสีน้ำมันเทียบเคียงตามภาพต้นแบบ โดยเลือกใช้ตัวผสมสีชนิดแห้งเร็วเพื่อลดระยะเวลาในการแห้งของสีได้เร็วขึ้น

3.4.5. เมื่อสีชั้นเดิมแห้ง ข้าพเจ้าเขียนสีชั้นที่สามโดยลงทับสีชั้นเดิมเพราะในสีชั้นก่อนหน้ายังมีความหนาแน่นของสีน้อย พร้อมกับเพิ่มน้ำหนักในส่วนของแสงเงาที่มากขึ้น การเพิ่มชั้นสียังทำให้มวลของวัตถุมีความหนาแน่นมากขึ้น อีกทั้งข้าพเจ้าเพิ่มเนื้อสีเพื่อสร้างพื้นผิวในส่วนที่ต้องการความขรุขระ หนักแน่น โดยคำนึงถึงรูปร่างรูปทรงจากภาพร่างต้นแบบ เพื่อไปสู่ขั้นตอนการเก็บรายละเอียด

3.4.6. ขั้นตอนการเก็บรายละเอียด เมื่อได้น้ำหนักแสงเงา สร้างพื้นผิวในสีชั้นที่สองแล้ว นำมาสู่ขั้นตอนเก็บรายละเอียดในแต่ละจุด โดยเก็บรายละเอียดเป็นส่วนๆจนครบทั้งภาพ ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้สมาธิ ขั้นตอนนี้ทำให้ตนเองได้สำรวจตรวจสอบความสอดคล้องของตัวเทคนิค และเนื้อหาของผลงาน โดยเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการเพิ่มเติมให้ภาพมีความสมบูรณ์มากที่สุด

ภาพที่ 14 ขั้นตอนการเตรียมพื้นผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 15 ขั้นตอนการร่างภาพ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 16 ขั้นตอนการลงสีเทียบเคียงภาพต้นแบบโดยตัดทอนรายละเอียด
ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 17 ขั้นตอนการสร้างพื้นผิวในผลงาน
ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2567

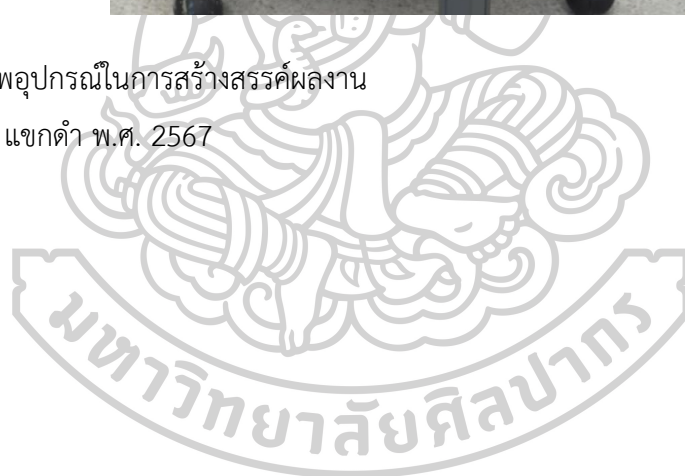
ภาพที่ 18 ขั้นตอนการลงสีเพิ่มชั้นสี และน้ำหนักแสงเงาเพื่อนำไปสู่การเก็บรายละเอียด
ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 19 ขั้นตอนการวาดเก็บรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์
ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 20 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด ภาวะไร้บรรทัดฐานในสังคม ข้าพเจ้าให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ผลงานในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นอย่างยิ่ง นับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญ ในการประมวลความคิด ค้นพบแรงบันดาลใจ แนวคิด กระบวนการ และเทคนิควิธีการใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะตัว อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่มองภาพรวมของงาน ในการนำมาวิเคราะห์ เพื่อทราบปัญหาในการทำงาน แล้วนำไปแก้ไขพัฒนาผลงานต่อไป โดยมีการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ โดยข้าพเจ้าได้แบ่งช่วงการสร้างสรรค์ผลงานออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

4.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

4.2 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

4.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงนี้ การค้นหารูปแบบของผลงานที่สนใจ ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากเรื่องราว ข่าว ข้อมูลทางสื่อออนไลน์ และจากประสบการณ์ในสังคมปัจจุบันที่ตนเองพบเจอ มาทำให้เกิดการวิเคราะห์ ข้าพเจ้าจึงนำมาเป็นแนวคิดในการทำงาน ในระยะนี้ข้าพเจ้าเริ่มสร้างสรรคงานด้วยการประกอบสร้างพื้นที่กับผู้คนมาเป็นสถานการณ์ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ในขั้นแรกยังเป็นการใช้สื่อบทสนทนา ผู้คนยังเป็นการเขียนในลักษณะตามจริง สถานที่ที่ใช้สื่อบทสนทนาเรียบไม่ซับซ้อน จึงทำให้ในขั้นนี้การสร้างสถานการณ์โดยรวมยังไม่แสดงถึงความโกลาหล เนื่องจากการจัดองค์ประกอบ หรือการแสดงอากัปกริยาของตัวละครดูนิ่ง รายละเอียดที่แวดล้อมอยู่น้อย ทำให้ตัวผลงานยังไม่สามารถสร้างแรงกระตุ้นในเนื้อหาที่มากพอ ในขั้นที่ 2 ข้าพเจ้าได้ทดลองใช้การแสดงออกมากขึ้น ผ่านสื่อที่ไม่อิงจากความจริง ใช้ผีแปรงหยาบขึ้น ผสมผสานอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว ซึ่งทำให้เห็นข้อดีของการใช้สื่อบทสนทนา ที่มีต่อการสะท้อนพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามครรลองครองธรรมด้วยภาษาทางทัศนธาตุ แต่ตัวเนื้อหาค่อนข้างไม่ชัดเจน ยังต้องมุ่งเน้นไปที่ประเด็นที่เข้มข้นให้มากขึ้น ขั้นที่ 3-4 มุ่งเน้นไปที่การใช้สื่อบทสนทนา แสดงความไม่ปกติของพฤติกรรม ตัวพื้นที่ที่ถูกตัดทอนให้เป็นพื้นที่เรียบ ในช่วงนี้เมื่อให้ความสำคัญเป็นพฤติกรรมเดียว และเป็นด้านลบอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผลงานกระตุ้นให้เกิดการตีความได้ไม่หลากหลายเท่า การสร้างสถานการณ์จากหลายการกระทำ

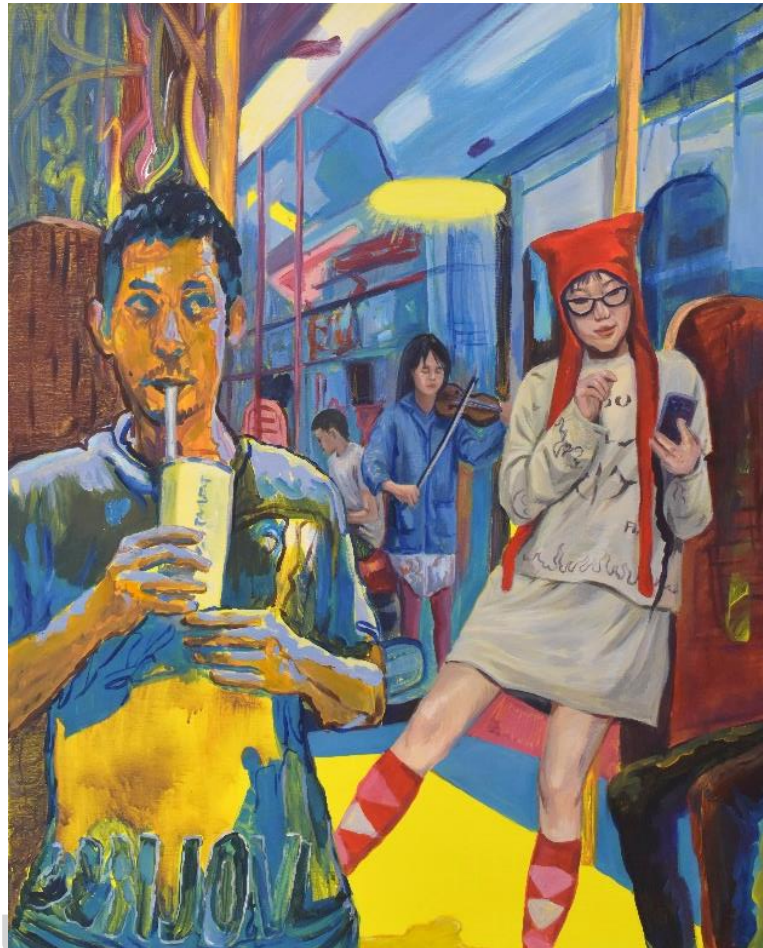
ภาพที่ 21 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่1

ชื่อภาพ : post

ขนาด : 100 x 120 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2566

ภาพที่ 22 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่2

ชื่อภาพ : subway

ขนาด : 80 x 100 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2566

ภาพที่ 23 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อภาพ : ซ้อน

ขนาด : 80 x 100 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2566

ภาพที่ 24 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อภาพ : Duo

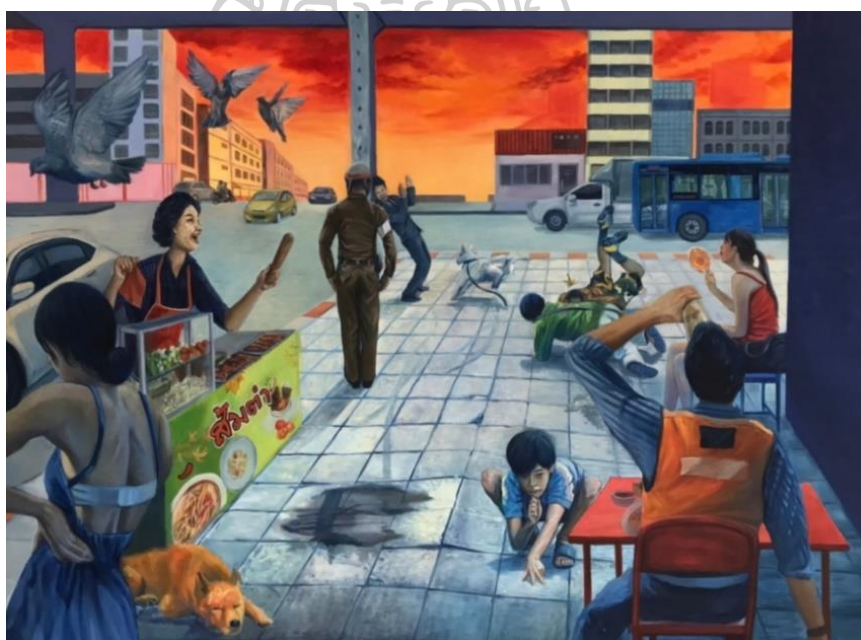
ขนาด : 110 x 140 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2566

4.2 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ในระยะนี้เป็นช่วงที่พัฒนามาจากระยะแรก ในด้านเนื้อหาข้าพเจ้าเพิ่มให้มีความหลากหลายด้านพฤติกรรมต่างๆ ประกอบสร้างสถานการณ์โดยมีผู้คนที่หลากหลายประเภทมากขึ้น ข้าพเจ้าต้องการให้เห็นถึงบทบาทในสังคม ซึ่งสามารถทำให้พิจารณาไปถึงความรับผิดชอบต่อสังคม อากัปกริยาที่มีท่าทีไม่สนใจกัน เหมือนใช้ชีวิตในส่วนของตนเอง พื้นที่ที่ข้าพเจ้าใช้ เริ่มให้ความสำคัญกับความไม่สมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม เพราะเมื่อสิ่งรอบความไม่เป็นระเบียบ อาจกระตุ้นการตีความให้เกิดเป็นวงกว้างมากขึ้น ในช่วงต่อมาเป็นการประมวลถึงข้อดีข้อเสียในแต่ละชิ้นที่ผ่านมา นำมาประกอบเข้าด้วยกัน ซึ่งข้าพเจ้าต้องการปรับเปลี่ยนวิธีการแสดงออกให้มีความผิดแปลก ฉาบฉวย และสร้างความไม่คุ้นชิน โดยการใช้สีแปร่งและสีเส้นที่ไม่อ้างอิงจากสภาพจริง ต้องการให้ทัศนธาตุที่ปรากฏในผลงานสร้างความไม่แน่นอน ผิดเพี้ยน ทั้งตัวสถานที่และผู้คน

ภาพที่ 25 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

ชื่อภาพ : ริมทาง

ขนาด : 120 x 160 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 26 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

ชื่อภาพ : dealers

ขนาด : 120 x 160 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 27 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

ชื่อภาพ : community

ขนาด : 90 x 120 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในช่วงการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้ามุ่งไปที่เป้าหมายในการใช้การควบคุมกับการปลดปล่อยผ่านสีเส้น สีแปรง และทัศนธาตุที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่มุ่งหวังให้กระบวนการทางจิตรกรรมนี้ กระตุ้นให้เกิดการพิจารณาถึงความถูกต้องของกลไกในสังคม ในช่วงนี้พัฒนามาจากชิ้นก่อนๆ ในเรื่องของการสร้างสถานการณ์ การจัดองค์ประกอบให้มีรูปทรงเล็กใหญ่ จากการทำข้าพเจ้าได้ทำความเข้าใจในตัวผลงาน จึงได้วางแผนถึงตัวสถานที่และผู้คนที่เนื้อหาในแต่ละชิ้น จะกล่าวแตกต่างกันไปให้ครอบคลุมสังคมอย่างเป็นวงกว้างมากขึ้น อีกทั้งข้าพเจ้ายังใช้วิธีการเพิ่มลดพื้นผิวของเนื้อสี แสดงได้ถึงความเปราะบางและความหนักแน่นโดยในแต่ละชิ้นข้าพเจ้าใช้แตกต่างกันไป เช่น การใช้สีเบาบางให้รูปร่างของตำรวจ แสดงความอ่อนเบา ไม่หนักแน่นของผู้ดำเนินการทางกฎหมาย หรือการใช้สีหนาแน่นในส่วนพื้นถนน ทางม้าลาย สื่อถึงความหนักแน่นทางกฏกติกา ในขณะที่เดียวกันใช้ความเบาบาง ความหายบของสีแปรงกับผู้ที่เพิกเฉยต่อกฎหมาย และศีลธรรม แสดงความไม่จริงจัง ล่องลอย ความย้อนแย้งในตัวทัศนธาตุ จากกระบวนการเหล่านี้ สามารถปรับเปลี่ยนได้ไม่ตายตัว ด้วยความที่ตัวงานของข้าพเจ้าอาศัยทั้งรูปแบบเหมือนจริง และรูปแบบแสดงอารมณ์ ทำให้ในบางครั้งการทำงานของเราที่ต้องอยู่ในขอบเขต ระมัดระวังให้อยู่ในถูกต้องตามหลักการแบบเหมือนจริง และในบางครั้งการที่ได้แสดงอารมณ์ผ่านสีแปรงนั้น ทำให้เราออกจากกฎเกณฑ์ ยอมรับผลที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับสังคมที่ไม่ได้ควบคุมสมาชิกทุกคนให้เป็นเหมือนกันได้ ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดเดาทำให้เกิดมุมมองที่ไม่คาดคิดและทำให้เกิดการตีความที่หลากหลาย

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1-2 เป็นช่วงพัฒนาต่อจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ข้าพเจ้าจัดการกับท่าทางของผู้คนในผลงานมากขึ้น ให้มีขนาดเล็กใหญ่ กระจัดกระจายหลายทิศทาง แสดงท่าทีของการต่างคนต่างอยู่ การเพิกเฉยต่อกฎหมาย ไม่สนใจผู้อื่น ภายใต้พื้นที่สาธารณะแบบจะทำอะไรก็ได้ตามใจฉัน ในระยะนี้ข้าพเจ้าใช้ความต่างกันของสีที่มีความสดเกินจริง สร้างบรรยากาศของความโกลาหล ผิดแปลก แสดงความผิดเพี้ยน เกินจากสีที่ควรจะเป็นตามหลักความเป็นจริง และได้ใช้เทคนิคแตกต่างกันไปในแต่ละจุด เช่น ละเว้นการเขียนในส่วนของป้ายกฎหมายข้อบังคับให้ไม่สมบูรณ์ สื่อสารถึงข้อบังคับที่ถูกมองไม่เห็นหรือถูกละเลย ละเว้นในส่วนที่ควรจะสำคัญแต่ไม่ให้ความสำคัญสร้างความสับสนให้ผู้ชมได้พิจารณาถึงความเหมาะสม และ เกิดการเปรียบเทียบระหว่างนัยยะทางกระบวนการจิตรกรรมกับกลไกทางสังคม

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 ข้าพเจ้านำเสนอเหตุการณ์ การผิดกฎหมายของประชาชนสองคน โดยตั้งคำถามถึงความน่าเชื่อถือของตำรวจ ในผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าแทนค่าน้ำหนักและสีที่เบาบางในส่วนของผู้รักษากฎหมายบริเวณส่วนกลางของภาพ ในส่วนตำรวจที่อยู่ระยะหน้าของภาพข้าพเจ้าลงสี

หนาแน่น แต่ก็ให้มีความที่บด้นต่างจากอีกคน ความแตกต่างนี้จะสร้างการเปรียบเทียบระหว่างตำรวจสองคน อีกทั้งใช้สีที่ไม่เป็นไปตามครรลองสะท้อนสภาวะที่ผิดปกติ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 นำเสนอภาพสถานการณ์หน้าโรงเรียน โดยเป็นความโกลาหลบนทางม้าลาย สะท้อนถึงความปลอดภัยและสิ่งทีนักเรียนต้องพบเจอในแต่ละวัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าพบเห็นจากประสบการณ์และจากข่าวสาร ภาพบริเวณส่วนชองนักเรียนที่เป็นจุดเด่นสุดด้านหน้าข้าพเจ้าตั้งใจระบายสีให้บาง ละเว้นพื้นที่ส่วนใหญ่ของเสื้อ ให้เห็นพื้นผ้าใบสีขาว ซึ่งเป็นชั้นแรกสุดและโปร่งบางที่สุด เปรียบกับความเป็นเด็กอันเป็นวัยที่เปราะบางที่สุด อ่อนไหวต่อสังคมรอบข้าง

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5 เป็นภาพของพระสงฆ์บนทางเดิน กำลังถือของสีขาวในมือ พร้อมทั้งสะพานข้ามและโถงช่อง บริเวณส่วนชองภาพ เป็นกลุ่มคนนั่งสังสรรค์ สูดบุหรี่ ดื่มสุรา อยู่ริมทางเดิน ด้านซ้ายมือของภาพเป็นจักรยานยนต์จอดอยู่บนทางม้าลาย ทั้งที่ไม่ใช่ที่ควรจอด และเด็กที่กำลังพนมมือไหว้พระพร้อมทำหน้าฉงนสงสัย ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอถึงภาพพฤติกรรมของกลุ่มคนที่ไม่ได้สนใจกาลเทศะบนพื้นที่ส่วนรวมในสังคม ในชิ้นนี้ต้องการใช้ภาพสัญลักษณ์ของพระสงฆ์เพื่อให้เกิดการพิจารณาต่อภาพแทนผู้ที่ขึ้นชื่อว่ายึดถือข้อปฏิบัติดีงาม มีศีลธรรม แต่ข้าพเจ้าเลือกให้แสดงลักษณะที่ท่าทีดูน่าสงสัย ชวนให้ได้คิดคำนึงในเรื่องทั้งเรื่องกฎหมายและศีลธรรม

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 เป็นภาพริมทางแห่งหนึ่ง ประกอบด้วยคนหลากหลายอิริยาบถ มีชายถอดเสื้อ มือถือขวดน้ำกำลังนั่งแปรงฟัน ชายเสื้อแดงกำลังกินชีสายาวยืด ชายเสื้อสีฟ้ากำลังเพิ่งสายตาไปที่ใต้ท้องรถคันเล็กสีเขียวยาวในมือ ชายถือไม้เท้ากำลังเดินไปตามเส้นทางผู้พิการทางสายตา โดยถูกกีดขวางด้วยของซื้อขาย และเด็กชายกำลังเฝ้าหน้ามองร้านกัญชาอยู่ ผลงานมีการใช้รูปทรงหลายทิศทางทำให้มีความกระจัดกระจายไม่คล้อยตามกัน ต่างคนต่างอยู่ ข้าพเจ้าใช้สีโปร่งบางในส่วนที่เป็นทางเดินผู้พิการทางสายตา ทำให้สิ่งที่มีความเคร่งครัด กลับมีความเปราะบาง ถูกมองข้ามฝืนแปร่งที่ใช้บางส่วน ปราบกฏร่องรอย คราบ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เช่นเดียวกับพฤติกรรมของผู้คนที่ไม่เคารพกฏกติกาในสังคม

ภาพที่ 28 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ : comfort zone

ขนาด : 110 x 140 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 29 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อภาพ : bus stop

ขนาด : 110 x 140 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 30 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อภาพ : ครับผม

ขนาด : 110 x 140 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แวกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 31 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อภาพ : หน้าโรงเรียน

ขนาด : 100 x 140 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

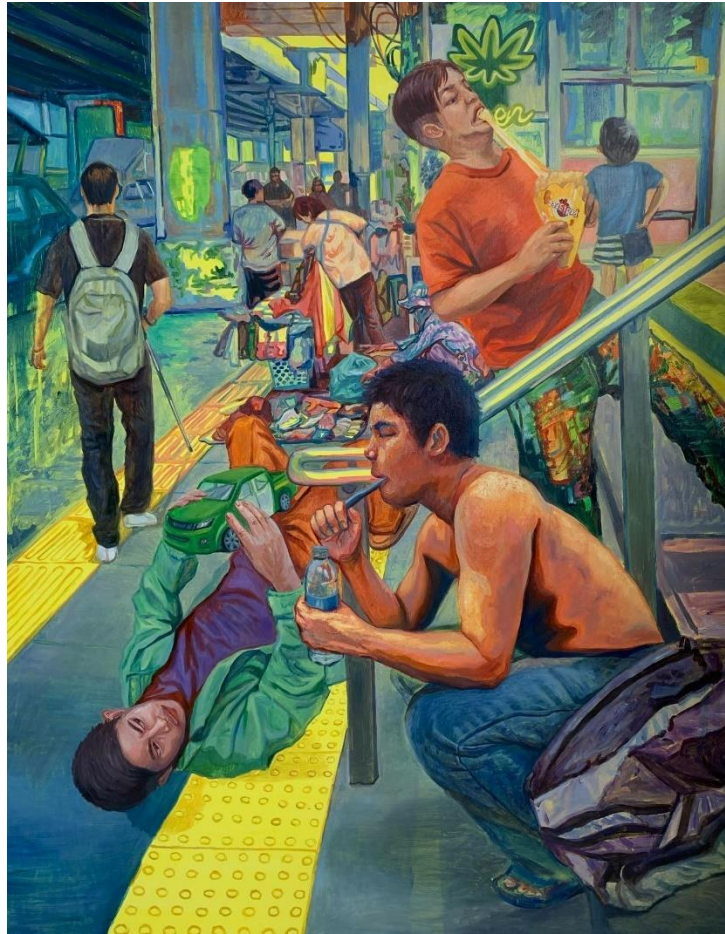
ภาพที่ 32 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

ชื่อภาพ : หลวงพี่

ขนาด : 110 x 140 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 33 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

ชื่อภาพ : Side walk

ขนาด : 110 x 140 ซม.

เทคนิค : สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : ธนสิน แยกดำ พ.ศ. 2567

บทที่ 5

สรุป

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “ภาวะไร้บรรทัดฐานในสังคม” เป็นการศึกษาสำรวจข้อมูล ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสถานการณ์ต่างๆ ที่สะท้อนถึงปัญหาของระบบบรรทัดฐานในสังคม อันเป็นความสนใจจากประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้พบเจอในชีวิตประจำวัน จนเกิดความบังตลึงใจผลักดันให้แสดงออกเป็นผลงานจิตรกรรมสองมิติ ที่ผสมผสานระหว่างจิตรกรรมรูปแบบเหมือนจริงและรูปแบบแสดงอารมณ์ ผ่านสีเส้น ฝีแปรง และ ทักษะต่างๆ โดยอาศัยการควบคุมและปลดปล่อยการแสดงออก เพื่อสื่อสารกับผู้ดูในลักษณะของการตั้งคำถามหรือกระตุ้นให้พิจารณาถึงความเหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การค้นคว้าทดลองจนเกิดผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้ประสบการณ์ใหม่ๆ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ออกมา จนเกิดลักษณะที่มีความเฉพาะตัว ข้าพเจ้าได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการถ่ายทอดผลงานด้วยลักษณะที่แตกต่างกันของกระบวนการทางจิตรกรรม คือ การควบคุมการใช้สีกับฝีแปรงให้อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ตามศิลปะรูปแบบเหมือนจริง และ การไม่ยึดกฎเกณฑ์ตามแบบศิลปะแสดงอารมณ์ เมื่อพิจารณาแล้วเปรียบได้กับการอยู่ในกฎกติกาและไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นนัยความหมายที่เกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์ ทำให้ข้าพเจ้าเห็นว่านอกเหนือจากภาพที่ปรากฏแล้ว กระบวนการทางจิตรกรรมยังสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการตีความที่หลากหลายได้

ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ปัญหาในผลงานแต่ละช่วง พยายามพัฒนาแนวความคิดและเทคนิควิธีการ อยู่เสมอ สำหรับการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ ยังคงเป็นการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อหาแนวทางในการสร้างสรรค์และค้นหาข้อสรุปในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ต่อไป ยังมีใจจดหมายปลายทางแต่เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในการพัฒนาต่อยอดในอนาคต ด้วยพื้นฐานทางความคิดและประสบการณ์ที่เจาะลึกมากขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาตนเองด้านเทคนิคและทักษะขั้นสูงต่อไป

รายการอ้างอิง

groundcontrol. (ม.ป.ป.). *Gerhard Richter “ที่ใดมีเผด็จการ ที่นั่นไรซ์ซึ่งศิลปะ”* สืบค้นจาก

<https://groundcontrolth.com/behind-the/292>

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ. (2552). *สังคมวิทยา* สืบค้นจาก

<https://ebook.lib.ku.ac.th/ebook27/ebook/2015RG0019/#p=161>

ศิลปะเรียลลิสม์. (2559). สืบค้นจาก <https://angiegroupp.wordpress.com/2016/03/26/ศิลปะ>

แบบเรียลลิสม์-realism/

ศิลปะลัทธิแสดงพลังอารมณ์ (2554). สืบค้นจาก

<http://kitzmidnight.wordpress.com/2011/09/26/ศิลปะลัทธิแสดงพลังอารมณ์/>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชนสิน แยกคำ
วุฒิการศึกษา	- มัธยมศึกษา โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี - ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา - ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผลงานตีพิมพ์	พ.ศ. 2567 - นิทรรศการศิลปนิพนธ์ 10/10 ณ Gallery CURU ,Warehouse 30 กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2566 - นิทรรศการ Get by with ที่ See the Bell , Cafe and Creative Space นครปฐม พ.ศ. 2565 - นิทรรศการศิลปนิพนธ์ T3 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2564 - ทูลส่งเสริมการสร้างสรรค์ศิลปะ กองทุน " มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ "
รางวัลที่ได้รับ	